

ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

Κόκκινη
ΓΡΑΜΜΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Κόκκινη γραμμή**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λένα Μαντά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θάνος Κακολύρης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

© Λένα Μαντά, 2025
© Εικόνων εξωφύλλου: Anoottle/Shutterstock, MeSamong/Shutterstock,
Likanaris/Shutterstock, Alecsandr77/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2025, 40.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-6011-6

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 Since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800	Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr

ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

*Αφιερωμένο στην κόρη μου.
Ξέρει εκείνη...
Χάρη σ' εσένα, Μαράκι μου,
έγινα καλύτερη μητέρα...*

Εισαγωγή

Θέλω να πεθάνει! Θέλω να εξαφανιστεί από τη ζωή μου αυτή τη στιγμή! Αν υπάρχει Θεός, θα την πάρει και θα με απαλλάξει!»

Δε θυμάμαι πόσες φορές είπα κάτι τέτοιο, άλλοτε από μέσα μου και άλλοτε, όταν είχα την πολυτέλεια να είμαι μόνη μου, ουρλιάζοντας.

Και τώρα μόλις συνειδητοποίησα ότι σπάνια έμενα μόνη μου. Πάντα γεμάτο κόσμος το σπίτι μας απ' όταν ήμουν παιδί, σχεδόν υπερχείλιζε από διαφόρους, όσο μεγάλωνα. Και φυσικά δεν ήταν οι μόνιμοι ένοικοι που δημιουργούσαν την ασφυξία. Ήταν το αλλοπρόσαλλο πλήθος που απάρτιζε τον κύκλο των γονιών μου. Δεν μπορώ να γνωρίζω από πού ξέθαβε η μάνα μου, σε τακτά διαστήματα, θείες, ξαδέλφες και λοιπούς συγγενείς, τους οποίους δεν περιοριζόταν στο να τους τραπεζώνει, αλλά προχωρούσε ακόμη πιο πέρα. Τους φιλοξενούσε για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Θυμάμαι τον πατέρα μου να δηλώνει μ' εκείνο το ύφος που την έκανε έξαλλη: «Μπράβο, Καιτούλα! Και πάλι εκατό τοις εκατό πληρότητα το ξενοδοχείο μας!»

Έφταιγε ίσως το γεγονός ότι διαθέταμε ένα σπίτι που, ως προς τις διαστάσεις του, θύμιζε ξενώνα. Ιδιόκτητο φυσικά, δεδομένου ότι ο πατέρας μου ήταν ο μεγάλος και τρανός Πάτροκλος. Δώδεκα ζαχαροπλαστεία σήμαινε αυτό το όνομα, σκορ-

πισμένα σε μεγάλες πόλεις της Ελλάδας, κυρίως όμως στην Αθήνα, στις πιο αριστοκρατικές συνοικίες. Εδώ και κοντά πέντε δεκαετίες ήταν συνώνυμο του καλύτερου γλυκού και καμία γιορτή ή επέτειος δεν ήταν αξιοπρεπής χωρίς το χαρακτηριστικό κομψό κρεμ κουτί με τα χρυσά γράμματα *Πάτροκλος*...

Έπρεπε να μεγαλώσω αρκετά για ν' αντιληφθώ ότι οι δύο όροφοι που αγοράστηκαν σε νεόδμητη πολυκατοικία και διαμορφώθηκαν με εσωτερική σκάλα να τους ενώνει, δημιουργώντας εκείνο το τεράστιο σπίτι, δεν ήταν επιλογή της μητέρας μου, αλλά του πατέρα μου. Αν ήταν στο χέρι της, θα είχαμε αποκτήσει κάποια έπαυλη στην Κηφισιά ή στην Εκάλη με αρκετούς νεόπλουτους, σαν εμάς, για γείτονες. Παρόλο που δέκα φορές στις δέκα γινόταν ό,τι έλεγε εκείνη, στο ζήτημα της αγοράς προφανώς και έπεσαν στο κενό όλες της οι προσπάθειες και ουδένα επιχείρημα δεν ήταν αρκετά ισχυρό, μπροστά στην επιθυμία του πατέρα μου να βρίσκεται κοντά στο πρώτο κατάστημα της οικογένειας Σεκέρογλου.

Χωμένο σ' ένα στενό δρομάκι, εκείνο το ημιυπόγειο εργαστήριο ζαχαροπλαστικής ήταν το επίτευγμα του παππού μου, που ήρθε διωγμένος από την Κωνσταντινούπολη το 1964 καθώς το τουρκικό κράτος τον θεώρησε ανεπιθύμητο. Όλη του τη ζωή ήταν ζαχαροπλάστης, αυτό προσπάθησε να κάνει και όταν ήρθε στην Ελλάδα αλλά δεν ήταν εύκολο. Είχε μεγαλώσει πιστεύοντας ότι είχε δύο πατρίδες, αλλά βρέθηκε, μεσήλικας πια, να μην τον αποδέχεται καμία από τις δύο. Η μία τον έδιωξε και η άλλη αρνήθηκε να τον δεχτεί.

Σαν παιδί, τον θυμάμαι να επαναλαμβάνει, με κάθε ευκαιρία, την ιστορία του και κάθε φορά τα μάτια του να γεμίζουν δάκρυα για τις ταπεινώσεις που είχε υποστεί, για τις αμέτρητες φορές που άκουγε τη λέξη «Τουρκόσπορος» να συνοδεύει το όνομά του. Ολομόναχος, με την οικογένειά του στην Πόλη, πείνασε και δυστύχησε, μέχρι να φτάσει η στιγμή που πείσμωνε και θύμωνε, χωρίς να θυμάμαι την ακριβή σειρά που συνέβησαν αυ-

τά τα δύο. Μάλλον πρώτα θύμωσε και στη συνέχεια, με όπλο το πείσμα του, πήρε έναν έναν όλους τους συγγενείς, που ήδη από το '55 είχαν αφήσει πίσω τους την ανασφάλεια μιας χώρας που τους θεωρούσε παρείσακτους. Μόνο που εκείνοι, αντίθετα με τον παππού, στον οποίο δόθηκαν μόλις εβδομήντα δύο ώρες για να εγκαταλείψει την ίδια του τη ζωή, είχαν τον χρόνο να φυγαδεύσουν όλη τους την περιουσία πριν φύγουν οριστικά από την Πόλη. Σε αυτούς στράφηκε και χιλιοπαρακάλεσε να του δανείσουν ένα ποσό, ώστε να ξεκινήσει δική του δουλειά. Βρέθηκε όμως αντιμέτωπος με μια σκληρότητα που δεν περίμενε και που τον πλήγωσε πολύ βαθιά. Τον αντιμετώπισαν σαν ζητιάνο και σαν ελεημοσύνη ήταν οι πενταροδεκάρες που του έδωσαν. Συνέχισε να δουλεύει σ' ένα εργαστήριο ζαχαροπλαστικής, όπου εκεί τον προσέλαβαν για να πλένει ταψιά και να καθαρίζει. Δεν είχαν δεχτεί καν να τον δοκιμάσουν σαν τεχνίτη και οι πολύτιμες συνταγές του παρέμεναν στο χοντρό τετράδιο, που πήρε μαζί του φεύγοντας, τυλιγμένο προσεκτικά σαν κειμήλιο.

Είχε έρθει η ώρα να θυμώσει η γιαγιά μου όμως. Με κάθε γράμμα του άντρα της, ξέχειλο από την πίκρα του και μουσκεμένο από τα δάκρυά του, θύμωνε και περισσότερο. Ο πατέρας μου τότε ήταν μόλις δέκα μηνών μωρό, αλλά αυτό δεν την πτόησε, ούτε άκουσε τους γονείς της που την ικέτευαν να μην κάνει καμιά τρέλα. Αγύριστο κεφάλι η γιαγιά. Και πανέξυπνη. Δεν ξεπούλησε η ίδια όσα τους άφησαν οι Τούρκοι μετά τις κατασχέσεις, γιατί θα της τα έπαιρναν για ένα κομμάτι ψωμί. Έβγαλε μια φίλη της Τουρκάλα να το κάνει για λογαριασμό της. Μόνο τη βέρα της κράτησε: βραχιόλια, σκουλαρίκια, δακτυλίδια, ακόμη και βαπτιστικοί σταυροί έγιναν χρυσές λίρες. Μαζί και όλα τα έπιπλα, τα χαλιά, τα ασημικά και καθετί που είχε κάποια αξία έφεραν στα χέρια της αρκετό χρυσάφι, αλλά δεν της ήταν αρκετό. Χωρίς κανένα δισταγμό αποφάσισε να πουλήσει και το σπίτι που της είχαν δώσει για προίκα. Ο πατέρας της έπεσε να πεθάνει από τον καημό του αλλά η γιαγιά ήταν κατηγορηματική.

«Δεν πρόκειται να γυρίσουμε ποτέ πίσω, πατέρα!» του είπε. «Δε θα μεγαλώσω το παιδί μου με τον φόβο πότε οι Τούρκοι θα το σφάζουν ή πότε θα του πάρουν το έχει του και θα το διώξουν! Έτσι κι αλλιώς στα χέρια τους θα καταλήξουν κάποτε όλα! Τουλάχιστον έτσι, θα τα έχω πουλήσει, δε θα μου τα έχουν πάρει με το ζόρι! Κι αν θέλετε να με ακούσετε, κάντε ό,τι κι εγώ και ελάτε μαζί μου!»

Είχε πάρει τέτοια φόρα η γιαγιά Βασιλική που ο παππούς Λεάνδρος δεν πίστευε στα μάτια του όταν την είδε στην πόρτα του με τον γιο τους στην αγκαλιά. Ο ίδιος περιέγραφε τη σκηνή πότε γελώντας και πότε κλαίγοντας από περηφάνια για τη γυναίκα του.

«Δε θα ξεχάσω ποτέ το βλέμμα της. Κεραυνούς πετούσαν τα μάτια της! Αναμαλλιασμένη από την ταλαιπωρία, κουρασμένη, με σφιγμένα τα χείλη, ενώ ο Πάτροκλος ήταν μελανιασμένος από το κλάμα ο καημένος. Η αθεόφοβη είχε κρύψει πάνω στο παιδί όλες τις λίρες! Ακόμη και μέσα στα παπούτσια του! Είχε ξηλώσει τις σόλες, και αφού έβαλε τους παράδες εκεί, τα ξανακόλλησε, άμα το παιδί δεν μπορούσε να περπατήσει. Το παλτουδάκι του ζύγιζε οκάδες και είχε πλέξει λίρες ακόμη και μέσα στο σκουφί του. Δύο μέρες ξηλώναμε για να τις βρούμε όλες. Σπουδαία γυναίκα η γιαγιά σου!» κατέληγε πάντα σκουπίζοντας τα δάκρυα, που καθένα τους ήταν και ένα κοφτερό γυαλί για την καρδιά του. Μόλις έναν χρόνο άντεξε εκείνη η καρδιά μετά τον χαμό της. Έσπασε τελικά και πήγε να τη βρει στον Παράδεισο, όταν εγώ ήμουν δεκαπέντε χρόνων.

Η κίνηση της γιαγιάς ήταν τελικά ευφυέστατη, όπως αποδείχτηκε. Βρήκαν έναν ημιυπόγειο τεράστιο χώρο σε ένα μικρό δρομάκι, πίσω από την εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στους Αμπελοκήπους, και το νοίκιασαν. Χάρη στο γερό κομπόδεμα που ήρθε από την Πόλη, εκείνο το σκοτεινό ημιυπόγειο έγινε ένα πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο ζαχαροπλαστικής, αλλά και σπίτι. Στο βάθος, πίσω από ένα υποτυπώδες χώρισμα, η γιαγιά

έβαλε ένα κρεβάτι που χωρούσε και τους τρεις. Τους ήταν αρκετό για αρχή.

Με την οικογένειά του μαζί, ο παππούς απέκτησε φτερά στα χέρια αλλά κυρίως στην ψυχή. Άνοιξε το χοντρό βιβλίο με τις συνταγές κι όταν άναψαν οι φούρνοι, όλη η γειτονιά παραλίγο να λιποθυμήσει από τις ευωδιές που ξεχύθηκαν. Πλησίαζε Πάσχα και το πολιτικό τσουρέκι του παππού, που μοσχοβολούσε μαστίχα, έφερε επανάσταση στη γειτονιά. Σαν υπνωτισμένοι οι κάτοικοι των Αμπελοκήπων οδηγήθηκαν στο κατώφλι τους. Φούρνιζαν όλη νύχτα για να προλάβουν τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις των πελατών τους, γιατί η γιαγιά ήταν απόλυτη ως προς αυτό. Στην αρχή θα δούλευαν μόνο οι δυο τους. Δε θα έπαιρναν κανέναν υπάλληλο μέχρι να πατήσουν στα πόδια τους.

Ήταν να μη γίνει η αρχή, όμως, και ειδικά η καλή αρχή. Σύμφωνα μια απλή λιτή ταμπέλα κοσμούσε την είσοδο, γραμμένη με καλλιγραφικά χρυσά γράμματα... *Πάτροκλος*... Είχαν συναποφασίσει το μαγαζί να πάρει το όνομα του γιου τους που μεγάλωνε μέσα στη ζάχαρη και στο μέλι, ίσως γι' αυτό έγινε τόσο γλυκός ο πατέρας μου. Γλυκός, τρυφερός και ήρεμος. Πάντα λιγομίλητος, επειδή έτσι έμαθε. Μέχρι να πάει σχολείο οι κουβέντες ανάμεσα στους τρεις τους ήταν λιγοστές, αφού λιγοστός ήταν και ο χρόνος. Μόνο η δουλειά περίσσευε και ποτέ δεν έφταναν τα χέρια. Πολύ πριν μάθει να διαβάξει και να μετράει ο μικρός Πάτροκλος, ήξερε να τυλίγει επιδέξια σε γυαλιστερά χαρτιά τις καριόκες που έφτιαχναν και που για χάρη τους έρχονταν ακόμη και από το Φάληρο οι πελάτες για να τις αγοράσουν. Ήταν η εποχή που ο παππούς μπορούσε να χαμογελάει όταν τον αποκαλούσαν «Τουρκομερίτη» και δεν προσβαλλόταν όταν κάποιοι τολμούσαν να τον ρωτούν αν ήταν χριστιανός. Όμως το κοφτερό μυαλό της γιαγιάς Βασιλικής δεν άφησε τίποτα στην τύχη για τον μονάκριβο της. Κίνησε κάθε απαραίτητη διαδικασία ώστε το Σεκέρογλου να μετατραπεί σε Σέκερης, για να μην έρθει ο πατέρας μου ποτέ σε δύσκολη θέση από την επιπολαιό-

τητα και την αμάθεια κάποιων ανθρώπων. Ίσως γι' αυτό ξεφορτώθηκε πολύ γρήγορα το πολιτικό γλωσσικό ιδίωμα και πίεσε και τον άντρα της να μάθει να μιλάει σωστά τα ελληνικά όπως οι πελάτες τους. Μέσα σε λίγα χρόνια, νοίκιασαν το μεγάλο κατάστημα απέναντι ακριβώς από το εργαστήριό τους και το έμψυτο γούστο της γιαγιάς το μετέτρεψε σε ένα πολύ κομψό ζαχαροπλασείο με μεγάλες βιτρίνες. Τότε εδραιώθηκαν τα κρεμ κουτιά με τα χρυσά γραμμата και δεν άλλαξαν ποτέ, έγιναν το σήμα κατατεθέν της φίρμας. Απέκτησαν όχι έναν αλλά τέσσερις βοηθούς για το εργαστήριο και μια κοπέλα για το ζαχαροπλασείο, ωστόσο όλοι δούλευαν κάτω από το άγρυπνο και αυστηρό βλέμμα της απαιτητικής Βασιλικής.

Ζαχαροπλάστης έγινε και ο πατέρας μου. Θα έλεγα ότι αυτή η επιλογή ήταν μονόδρομος. Η απόφασή του δεν είχε να κάνει μόνο με τον τρόπο και τον τόπο όπου είχε μεγαλώσει, αλλά κυρίως με το ταλέντο του που εκδηλώθηκε πολύ πριν τελειώσει το σχολείο. Οι τούρτες που έβγαιναν από τα χέρια του δεν ήταν μόνο γευστικά θεσπέσιες, αλλά και ο στολισμός τους αποτελούσε χάρμα οφθαλμών. Πάλι η γιαγιά, με το τόσο ανήσυχο για την εποχή πνεύμα, όχι μόνο τον έστειλε να μάθει την τέχνη δίπλα στους καλύτερους ζαχαροπλάστες της εποχής, αλλά πάτησε πόδι και ο γιος της έφυγε για το Παρίσι. Έμεινε τρία χρόνια εκεί ο πατέρας μου κι όταν επέστρεψε, νέος αέρας φύσηξε στο ζαχαροπλασείο. Η δεκαετία του '80 προχωρούσε και μαζί προχώρησε η φίρμα *Πάτροκλος*, ανοίγοντας ένα υποκατάστημα στο Κολωνάκι. Πάντα, όμως, εκείνο το πρώτο στους Αμπελοκήπους ήταν η αδυναμία του, όσα καταστήματα κι αν ήρθαν στη συνέχεια. Γι' αυτό έμεινε πεισματικά αμετακίνητος στην αγορά σπιτιού στη συνοικία όπου μεγάλωσε.

Εγκατέλειψαν, όχι χωρίς αληθινό πόνο ψυχής, το ημιψόγειο εργαστήριο επειδή ήταν αδύνατον να καλύψει τις ανάγκες τους πλέον και απέκτησαν ιδιόκτητο κτίριο στη Μεταμόρφωση, τις παλιές Κουκουβάουνες. Αλλά ο πατέρας μου πάντα μιλούσε με

νοσταλγία για τον χώρο που ήταν σπίτι του και ταυτόχρονα παιδική χαρά για πολλά χρόνια, εκεί όπου ακούστηκαν τα πρώτα του λογάκια όταν άρχισε να μιλάει, εκεί όπου καθισμένος στον πάγκο διάβαζε τα μαθήματά του, ενώ, δίπλα του σχεδόν, ο πατέρας του έστρωνε τα ταψιά με τον μπακλαβά. Και το ένα μάτι του μικρού Πάτροκλου ήταν στην προπαίδεια και το άλλο στην τεχνική της κατασκευής του αφράτου γλυκού. Πλημμύριζε το είναι του από τις μοσχοβολίες της κανέλας, του γαρίφαλου και της βανίλιας και με αυτές έμαθε να ζει.

Λένε πως η νύφη σαν γεννηθεί, στην πεθερά θα μοιάσει. Όταν έμαθα αυτή την παλιά ρήση και καθώς ερχόμουν αντιμέτωπη με τον χαρακτήρα της μητέρας μου, την αμφισβήτησα. Όσο κι αν αναζήτησα στη συμπεριφορά της τη γιαγιά Βασιλική, πουθενά δεν είδα ομοιότητες. Ούτε μπόρεσα ποτέ να καταλάβω τι βρήκε στη σκληρή και στεγνή από κάθε συναίσθημα Καίτη ο γλυκός και τρυφερός Πάτροκλος. Δε φταίει μόνο το γεγονός ότι ποτέ, κανείς, δεν μπορεί να φανταστεί τους γονείς του νέους και ερωτευμένους. Είναι ότι, κατά την άποψή μου, αυτοί οι δύο δεν είχαν τίποτα κοινό, εκτός φυσικά από τα δύο παιδιά που γέννησε ο γάμος τους.

Όμορφη ήταν η μάνα μου και, για να είμαι ειλικρινής, συνεχίζει να είναι. Τακτική πελάτισσα στο ζαχαροπλαστείο αρχικά και στη συνέχεια υπάλληλος. Σύμφωνα με τα λεγόμενα της γιαγιάς Βασιλικής, η... Καιτούλα έγινε η αγαπημένη όλων των πελατών αλλά και δική της. Έξυπνη, πρόθυμη, εργατική, λάτρευε τη δουλειά και, όπως δηλώθηκε, λάτρεψε και τον πατέρα μου. Εγώ δεν είμαι σίγουρη γι' αυτό, ίσως επειδή θεωρώ ότι η μητέρα μου είχε ελάττωμα εκ γενετής την ανικανότητα να νιώσει οποιοδήποτε βαθύτερο συναίσθημα...

Παντρεύτηκαν στο κατώφλι της δεκαετίας του '90 και «πριν προλάβουν τα ρύζια να πέσουν από το πέτο του γαμπρού», όπως έλεγε η γιαγιά γελώντας, είχα γεννηθεί εγώ, ακριβώς δέκα μήνες μετά τον γάμο τους. Βαφτίστηκα Μαρία Βασιλική και δε θυ-

μάμαι πότε έμεινε το Μαρίλια να συνοδεύει τη ζωή μου. Πάντως, Μαρία έλεγαν την άλλη μου γιαγιά, που ποτέ δε γνώρισα, γιατί είχε πεθάνει όταν η μητέρα μου ήταν πέντε χρόνων. Δεν ξέρω, γιατί ποτέ κανείς δε μου είπε την αλήθεια γι' αυτή την πλευρά της οικογένειάς μου. Ενώ ήξερα με κάθε λεπτομέρεια την ιστορία του παππού Λέανδρου με τη δραστήρια γιαγιά Βασιλική, πυκνό μυστήριο κάλυπτε καθετί που αφορούσε την οικογένεια της Καίτης Δροσοπούλου, της μητέρας μου. Στην πραγματικότητα, η γυναίκα αυτή ήταν σαν να είχε εμφανιστεί από το πουθενά, χωρίς παρελθόν, χωρίς συγγενείς, ενώ τόσο για μένα όσο και για τον αδελφό μου ήταν απαγορευμένη οποιαδήποτε σχετική ερώτηση. Κι αν στην αρχή αυτή η αλλόκοτη συμπεριφορά γέμιζε τα παιδικά μυαλά μας με σενάρια επηρεασμένα από τα παραμύθια που τόσο μας άρεσε να διαβάζουμε, στη συνέχεια σταμάτησε να μας απασχολεί. Με μητέρα την Καίτη, είχαμε πολύ πιο σοβαρά θέματα να λύσουμε...

Η συμβολή της στην εξέλιξη και την ταχεία άνοδο της οικογενειακής επιχείρησης κατά γενική ομολογία υπήρξε καθοριστική. Όσο για τους ρόλους γενικώς ήταν εύκολα διακριτοί. Οι άντρες είχαν ξεκάθαρα το δημιουργικό μέρος, ενώ πεθερά και νύφη, σε πλήρως αгаστή συνεργασία, κρατούσαν το εμπορικό κομμάτι και διοικούσαν με σιδερένια γροθιά ολόκληρη την επιχείρηση.

Πολύ λίγες αναμνήσεις έχω από την παιδική μου ηλικία, γεγονός που θεωρώ επίσης μη φυσιολογικό. Ο αδελφός μου, δύο χρόνια μικρότερος από μένα, και θυμάται με κάθε λεπτομέρεια τα παιδικά μας χρόνια. Φυσικά μέναμε όλοι μαζί και η πρωτοβουλία για αυτό ανήκει επίσης στη μητέρα μου, η οποία επ' ουδενί δε δέχτηκε ν' αποχωριστεί τα πεθερικά της. Τόσο ο παππούς όσο και η γιαγιά λάτρευαν και το χόμα που πατούσε η μητέρα μου. Τελικά, φαίνεται πως η μόνη από την οικογένεια που δεν εκτιμούσε τις αρετές της ήμουν εγώ και δε θυμάμαι πότε ξεκίνησε αυτή η διαμάχη ανάμεσά μας. Υποθέτω στην εφηβεία και κυρίως μετά τον θάνατο της γιαγιάς και του παππού.

Έχασα τη γη κάτω από τα πόδια μου όταν τους αποχωρίστηκα. Για μένα ήταν η μόνη σταθερά στη ζωή μου. Η αγκαλιά τους ήταν καταφύγιο, ανάσα αγάπης και τρυφερότητας. Όχι ότι είχα παράπονο από τον πατέρα μου, αλλά δούλευε ακατάπαυστα και υπέθεσα ότι, αν για μένα η γιαγιά και ο παππούς ήταν το λιμάνι που με γλίτωνε από την καταιγίδα της Καίτης, για εκείνον την ίδια υπηρεσία του προσέφερε το εργαστήριό του. Ανάμεσα στα σακιά της ζάχαρης γλύκαινε η ψυχή του αντισταθμίζοντας έστω και λίγο τη στυφή ζωή μαζί με την Καίτη... Έτσι νόμιζα...

Ο Λεάνδρος Σέκερης, ο αδελφός μου, έγινε η τρίτη γενιά στην ιστορία των ζαχαροπλαστέων *Πάτροκλος*. Μπορεί να μη μεγάλωσε όπως ο πατέρας μας μέσα στην ευωδιαστή ατμόσφαιρα του εργαστηρίου, αλλά αυτό δεν τον εμπόδισε να κληρονομήσει το ταλέντο των προγενέστερων Σεκέρηδων αλλά και την αγάπη τους για το καλό γλυκό. Εκείνος όμως το εξέλιξε ακόμη περισσότερο, σπουδάζοντας χημικός τροφίμων, και μετά, όπως ο πατέρας μας, έφυγε για τη Βιέννη για να μαθητεύσει δίπλα στους καλύτερους, ώστε να διδαχθεί όλα τα μυστικά για τη σοκολάτα και να εξειδικευτεί πάνω στην τέχνη της επεξεργασίας της.

Εγώ πάλι, ως γνήσιο μαύρο πρόβατο της οικογένειας, δεν έτρωγα καν γλυκά... Η μυρωδιά της βανίλιας μου ανακάτευε το στομάχι, η ζάχαρη μου προκαλούσε αποτροπιασμό σε σημείο που, από τότε που άρχισα να πίνω καφέ, τον ήθελα πάντα σκέτο. Μου έδινε στα νεύρα το ότι δεν υπήρχε βάζο, φρουτιέρα ή φροντανιέρα που να μην ήταν γεμάτο σοκολατάκια, ότι το ψυγείο ξεχειλίζει από πάστες και παστάκια, ενώ, όποιο ντουλάπι κι αν άνοιγα, ερχόμουν αντιμέτωπη με κάποιο άλλο γλυκό. Για τους καθημερινούς επισκέπτες ή φιλοξενούμενους το σπίτι μας ήταν ο παράδεισος των γλυκών, για μένα η κόλαση της ασυδοσίας. Όπως κόλαση θεωρούσα το ότι ποτέ δεν άδειαζαν ούτε το σαλόνι ούτε ο πάνω όροφος όπου βρισκονταν τα υπνοδωμάτια. Στις γιορτές επικρατούσε το αδιαχώρητο, εντεινώντας την αίσθηση της ασφυξίας, αλλά φυσικά η γνώμη μου δεν είχε καμία

βαρύτητα. Δεν ήξερα αν έπρεπε να γελάσω ή να βάλω τις φωνές με τις διάφορες θείες, που από τη μια κατάπιναν με τις χούφτες τα χάπια για τον διαβήτη και από την άλλη μπουκώνονταν συνεχώς με σοκολατάκια. Δολοφονικά ένστικτα με πλημμύριζαν όταν μου τσιμπούσαν τα μάγουλα ή με γέμιζαν σάλια καθώς με έφτυναν να μη με ματιάσουν.

«Για ποιο λόγο τις κουβαλάς τις γριές συνεχώς εδώ μέσα; Για να νιώθεις εσύ νέα; Κι εγώ τι φταίω να με φτύνουν συνεχώς; Χίλιες φορές το μάτι από τη σιχαμάρα που νιώθω!» φώναξα στη μητέρα μου, η οποία ήταν υπέρμαχος της φράσης *Όπου δεν πίπτει λόγος πίπτει ράβδος*, και κάθε τέτοια συζήτηση κατέληγε με δύο κατακόκκινα μάγουλα... τα δικά μου...

Σπούδασα τελικά. Όχι φυσικά αυτό που ήθελα, αλλά ούτε και αυτό που επέμεινε η μητέρα μου να σπουδάσω. Εγώ ήθελα να γίνω γυμνάστρια, εκείνη με ήθελε γιατρό. Έγινα λογίστρια...

Ποτέ δε φαντάστηκα ότι το επάγγελμά μου θα σήμανε και την αρχή του τέλους για μένα, τη ζωή μου, τα όνειρά μου. Ούτε μου πέρασε από το μυαλό ότι η ταφόπλακα είχε ονοματεπώνυμο και η καταστροφή είχε δρομολογηθεί και στρατηγικά καταστροφθεί από την ίδια μου τη μητέρα...

Ανάμεσα στο αλλοπρόσαλλο πλήθος που περνούσε από το σπίτι μας σε καθημερινή βάση και δε με αφορούσε, υπήρχαν και τρία αγαπημένα μου πρόσωπα. Κάποια μπήκαν πολύ νωρίς στη ζωή μου, κάποια στη συνέχεια.

Πρώτος εισήλθε στο πεδίο της δράσης ο Πάρης. Όνομα και πράγμα. Από μικρός φαινόταν πως, ανεξαρτήτως επαγγέλματος, ο φίλος των παιδικών μου χρόνων θα γινόταν ένας πανέμορφος άντρας, όπως και έγινε. Πώς κατόρθωσε να πάρει κατ' αποκλειστικότητα κάθε όμορφο χαρακτηριστικό είναι απορίας άξιο. Αψεγάδιαστος με όλη τη σημασία της λέξης. Ψηλός, καστανόξανθος, με μεγάλα πράσινα μάτια και βλεφαρίδες σαν ψεύτικες. Το σώμα του ήταν δεμένο χωρίς ποτέ να χρειαστεί να το γυμνάσει και ο τρόπος που περπατούσε είχε κάτι από τη χά-

ρη ενός αιλουροειδούς. Απ' όπου κι αν περνούσε, τα κεφάλια γύριζαν για να τον θαυμάσουν. Μόνο που τα πράγματα δεν είναι πάντα όπως φαίνονται.

Ο Πάρης ήταν δύο χρόνια μεγαλύτερός μου και σαν να περρίμενε να μπω κι εγώ στο δημοτικό, γιατί από τότε μέχρι και που αποφοίτησε από το λύκειο κόλλησε δίπλα μου με μια σπάνια αφοσίωση και μόνο εγώ ήξερα την αληθινή αιτία. Η τόσο απόλυτη ομορφιά του τον καταδίκασε σε μια μοναξιά που να μην τύχει σε άνθρωπο. Τα κορίτσια που του άρεσαν έδειχναν αδιανόητη δυσπιστία στο πρόσωπό του, γιατί ένα τόσο όμορφο αγόρι ασφαλώς τις προσέγγιζε για να παίξει μαζί τους. Αναστέναζαν πίσω από την πλάτη του αλλά μπροστά του τον απέρριπταν ασυζητητί. Τα δε αγόρια δεν ήθελαν να τα πλησιάζει ούτε στα εκατό μέτρα, γιατί ακόμη και οι ωραιότεροι δίπλα του έδειχναν ασήμαντοι. Τότε η λέξη bullying δεν υπήρχε και η έννοια ήταν επίσης άγνωστη, αλλά σαφώς και ο Πάρης είχε πέσει θύμα ενός άτυπου εκφοβισμού λόγω απόλυτης, καταλυτικής, εκπληκτικής ομορφιάς. Εγώ πάλι έμεινα αλώβητη από το κάλλος του και το μόνο που μ' ενδιέφερε ήταν το ατελείωτο παιχνίδι που κάναμε σαν παιδιά, ενώ στη συνέχεια εκμεταλλεύτηκα στο έπακρο την ευφυΐα του. Γιατί ο Πάρης, σπάζοντας τα στερεότυπα, δεν ήταν μόνο ωραίος αλλά διέθετε κι ένα λαμπρό μυαλό.

Ήταν γιος της μοναδικής στενής φίλης της μητέρας μου, γιατί εκτός όλων των άλλων η Καιτούλα δεν ήθελε ιδιαίτερες σχέσεις με κανέναν. Κοινωνική ναι, αλλά γενικώς και αορίστως. Με την κυρία Γλυκερία, όμως, δεν ξέρω πώς τα κατάφεραν και έγιναν φίλες. Για δικούς τους λόγους, είχαν τη βεβαιότητα ότι ο Πάρης κι εγώ κάποτε θα παντρευόμασταν. Νομίζω πως αντιλήφθηκαν το ανέφικτο του σχεδίου τους με το που τελείωσε ο φίλος μου το λύκειο δύο χρόνια πριν από μένα και έφυγε κατευθείαν για σπουδές στην Αμερική. Η κλίση του στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές άγγιζε τα όρια της διάνοιας και ο πατέρας του, αγνοώντας τα κλάματα και τα παρακάλια της κυρίας Γλυκερίας

ότι θα έχανε για πάντα τον μονάκριβό της, τον έστειλε στο καλύτερο πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης, ώστε να επιστρέψει μ' ένα πτυχίο ειδικής βαρύτητας που θα τον καθιστούσε ανάρπαστο στο επαγγελματικό του μέλλον.

Η απόσταση δεν κατάφερε να τρώσει ούτε στο ελάχιστο τη φιλία μας. Μόνο που κόστισε λίγο παραπάνω στους γονείς μας σε τηλεφώνια και μηνύματα, γεγονός που δε δυσaráεστησε κανέναν, ειδικά τη μητέρα του. Πονηρά σκεπτόμενη η κυρία Γλυκερία, πιστεύοντας ακόμη στο όνειρο του μεταξύ μας γάμου, τη βόλευε ο γιος της «να έχει το μυαλό του πίσω» για να επιστρέψει. Μέσα της παραμόνευε πάντα η απειλή να εγκατασταθεί για πάντα ο γιος της στη μακρινή ήπειρο με καμιά Αμερικανίδα στο πλευρό του.

Όταν ο Πάρης έμαθε ότι θα σπούδαζε λογιστική, γέλασε μέχρι δακρύων. Του το φυλούσα για έκπληξη και του το ξεφούρτισα το καλοκαίρι που ήρθε για διακοπές.

«Εσύ λογιστική; Από πού κι ως πού;» είπε μόλις μπόρεσε να μιλήσει. «Και τι δουλειά θα κάνεις, κορίτσι μου; Πόσους και ποιους πελάτες θα κάψεις;»

«Καλύτερα να κάψω ζωντανούς παρά να ευθύνομαι για τον θάνατό τους!» του απάντησα φουρκισμένη κι όταν είδα το απορημένο βλέμμα του συμπλήρωσα: «Η Καιτούλα θέλει να με κάνει γιατρό!»

«Όχι, έχεις δίκιο! Καλύτερα λογίστρια!» συμφώνησε ο φίλος μου.

Πέρασε καλά ο Πάρης στην Αμερική, ταξίδεψε πολύ, απέκτησε, εκτός από ένα πολύ καλό πτυχίο, εμπειρίες πολύτιμες αλλά επέστρεψε πιο άδειος από ποτέ συναισθηματικά και με τη μοναξιά να βάφει την ψυχή του με χρώματα μελανά. Σπάνια πια έβλεπε κανείς το λαμπερό του χαμόγελο. Πάντα του ευαίσθητος, περισσότερο απ' όσο άντεχε η εποχή που ζούσαμε, βαθιά σκεπτόμενο άτομο με ανησυχίες, έμενε ακάλυπτος συναισθηματικά από τις επιπόλαιες σχέσεις. Παρασύρθηκε βέβαια αρ-

κετά από αυτές, μου το παραδέχτηκε πολύ αργότερα, αλλά όσο περισσότερο χόρταινε η σάρκα, τόσο πιο άδεια έμενε η ψυχή του. Κάτι διαφορετικό αναζητούσε πάντα ο σύντροφος των παιδικών μου χρόνων, όμως κάπου χάθηκε στην αναζήτηση. Επέστρεψε επτά χρόνια μετά, αλλά τότε όλα είχαν αλλάξει και στη δική μου ζωή και ο Πάρης με βρήκε να έχω μόλις ξεκινήσει την κατάβαση σε απότομο γκρεμό. Χέρια να κρατηθώ πολλά, αλλά εγώ δεν έβλεπα κανένα και ο γκρεμός γινόταν, ύπουλα, όλο και πιο απότομος...

Δεύτερη στη ζωή μου εισέβαλε, στην κυριολεξία, η Τίτα. Συνομήλικη, με πατέρα αξιωματικό, ήρθε στο σχολείο μας την ίδια χρονιά που έφυγε ο Πάρης και, πριν προλάβει να μου λείψει η συντροφιά του, η νεοφερμένη κάθισε δίπλα μου στο θρανίο και εκεί έμεινε, δίπλα μου, μέχρι σήμερα. Απαυδισμένη από τις συνεχείς μεταθέσεις του πατέρα της που την ήθελαν κάθε δύο χρόνια να βρίσκεται σε νέο σχολικό περιβάλλον, είχε κάνει την επανάστασή της μπαίνοντας στο λύκειο. Δεν έμαθα ποτέ λεπτομέρειες, αλλά ήταν τέτοιος ο τρόπος της κατά μέτωπο επίθεσης που οι γονείς της αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Ο πατέρας της θα παρέμενε στη μονάδα του υποχρεωτικά, η κόρη του όμως μαζί με τη γυναίκα του θα επέστρεφαν στο πατρικό του στους Αμπελοκήπους, με προοπτική να πάει κοντά τους και ο ίδιος με την επόμενη μετάθεση. Όπως τυχαίως, εκείνο το σπίτι απείχε μόλις πέντε λεπτά από το δικό μου...

Η Τίτα έφερε το γέλιο από την πρώτη κιόλας μέρα στην τάξη, όταν επί ώρα προσπαθούσε να εξηγήσει στον πεισματάρη, τυπολάτρη μαθηματικό ότι το όνομά της δεν ήταν χαϊδευτικό, αλλά βαφτιστικό από τον Όσιο Τίτο τον Θαυματουργό. Θαυματουργή ήταν και η επίδρασή της πάνω μου όμως. Παρόλο που είχε ανατραφεί με στρατιωτική πειθαρχία ως εκ της φύσεως του επαγγέλματος του πατέρα της, όσο μεγάλωνε, το ανεξάρτητο πνεύμα της πρέπει να έφερε πολλές φορές στα όρια της απελπισίας τον αυστηρό κύριο Καρυπίδη. Σ' εμένα πάντως έφερε τη

διάθεση να χαμογελώ και το είχα μεγάλη ανάγκη εκείνη την εποχή. Είχα χάσει σε σύντομο χρονικό διάστημα τους παππούδες μου αλλά και τον Πάρη που περιδιάβαινε στη μακρινή ήπειρο και ένιωθα τη μοναξιά να με κυκλώνει από παντού. Η καταπίεση από τη μητέρα μου άγγιζε το ζενίθ και οι συγκρούσεις μας ήταν καθημερινές, καθώς η αίσθηση ότι το χέρι της έσφιγγε όλο και περισσότερο τον λαιμό μου μου προκαλούσε δύσπνοια.

Η καινούργια μου φίλη με πλησίασε την πρώτη κιόλας μέρα, στον αγιασμό του σχολείου, αφού πρώτα εξέτασε με προσοχή όλα τα πρόσωπα της τάξης. Σαν να πέρασε τους πάντες από ακτινογραφία, κι αν δεν το κατάλαβε κανείς, εγώ το παρατήρησα. Εξάλλου, ήταν αδύνατο να μην προσέξει κανείς την Τίτα με τα κατάμαυρα μαλλιά που σχημάτιζαν ολόκληρο θάμνο γύρω από το λεπτό της πρόσωπο, λόγω πυκνότητας και όγκου. Ατίθασα όπως η ίδια, προκάλεσαν σε όλους απορία για την καταγωγή της. Κάπου στην Αφρική θα την τοποθετούσαν όλοι, αν δεν είχε τόσο κατάλευκο δέρμα...

«Πάντως, να ξέρεις, ο πατέρας μου απαίτησε να γίνει τεστ πατρότητας!» μου εκμυστηρεύτηκε αργότερα, όταν γνωριστήκαμε καλύτερα. Έτσι όπως την κοίταξα, αναγκάστηκε να μου εξηγήσει: «Εντάξει, λίγο υπερβολικό αλλά έχει και τα ελαφρυντικά του ο άνθρωπος! Ο ίδιος είναι καστανός, η μάνα μου επίσης! Κανένας στην οικογένεια δεν είχε τόσο σγουρό και μαύρο μαλλί!»

Μου θύμιζε την ηθοποιό Μαρία Σολωμού και της το είχα πει για να τη δω να ξεκαρδίζεται αυτάρεσκα.

Αμέσως έπειτα από εκείνη την πρώτη «ακτινογραφία», στην οποία μάλλον πήρα τον καλύτερο βαθμό, η Τίτα, όταν μπήκαμε στις τάξεις, ήρθε και εγκαταστάθηκε στο θρανίο μου, διώχνοντας όχι πολύ ευγενικά την κοπέλα που καθόταν δίπλα μου από την προηγούμενη χρονιά. Έτσι ήταν όμως η καινούργια μου φίλη, κι αν δεν το ήξερα τότε, το έμαθα στη συνέχεια. Όταν ήθελε κάτι, το έπαιρνε με όποιο τρόπο.

Εννοείται ότι η μητέρα μου την απέρριψε με το καλημέρα· την κατέταξε στις κακές επιρροές και έδωσε διαταγή να απομακρυνθώ άμεσα. Αυτό όμως ήταν το πιο ισχυρό κίνητρο για να γίνω αυτοκόλλητη μαζί της και, χωρίς να το περιμένω, βρήκα ανέλπисто σύμμαχο στο πρόσωπο του πατέρα μου. Σπάνια είχε άποψη ο καλός μου για την ανατροφή μας· ήταν πάγια θέση ότι αυτά ήταν θέματα της Καιτούλας του, αλλά τις ελάχιστες φορές που εξέφραζε άποψη, ήταν αυτονόητο ότι γινόνταν αυτόματα αποδεκτή. Όταν κάποια μέρα ζήτησα την άδεια να φέρω στο προσεχές κυριακάτικο τραπέζι τη φίλη μου για να τη γνωρίσουν, εισέπραξα ένα κοφτό *όχι* γεγονός που τράβηξε την προσοχή του πατέρα μου. Δεν ήταν συνηθισμένο φαινόμενο η γυναίκα του να μη θέλει κόσμο στο σπίτι της. Στη συνέχεια, το λογύδριό της εναντίον της Τίτας τον έκανε ν' αφήσει στην άκρη την εφημερίδα του και να την κοιτάξει γεμάτος απορία.

«Συγγνώμη που σε διακόπτω, Καιτούλα μου», είπε και φαινόταν προβληματισμένος, «αλλά, απ' ό,τι άκουσα, η Μαρίλια θέλει να φέρει αυτό το κορίτσι για να το γνωρίσουμε. Συνεπώς υποθέτω ότι δεν την ξέρεις ούτε εσύ!»

«Την είδα τυχαία μια φορά που επέστρεφαν οι δυο τους από το σχολείο!» παραδέχτηκε μουτρωμένη η μητέρα μου αντιλαμβανόμενη τη συνέχεια.

«Και με μια φορά που την είδες τυχαία και για λίγα λεπτά, καταφέρεσαι εναντίον της με τόσο μένος; Γιατί; Πρώτα γνωρίζουμε κάποιον και μετά έχουμε άποψη. Επιπλέον, δε, θα πρότεινα να έχεις λίγη εμπιστοσύνη στην κόρη μας. Για να τη διάλεξε για φίλη της, σημαίνει ότι το κορίτσι είναι καλό!» αποφάνθηκε ο πατέρας μου και μετά στράφηκε σε μένα και απλώς δήλωσε: «Να τη φέρεις τη φίλη σου, να τη γνωρίσουμε!»

Η συζήτηση έληξε εκεί κι εγώ χαμήλωσα τα μάτια και βιάστηκα να εξαφανιστώ στο δωμάτιό μου. Αν η μάνα μου έβλεπε τη λάμψη του θριάμβου στο βλέμμα μου, θα είχα συνέπειες...

Σε αντίθεση με την Καίτη ο Πάτροκλος... – αλήθεια, πόσο

μου αρέσει ν' αποκαλώ τους γονείς μου με τα ονόματά τους δε λέγεται! Οι απόψεις λοιπόν αυτών των δύο διχάστηκαν για πρώτη φορά τόσο πολύ. Ο πατέρας μου λάτρεψε την αμεσότητα και τον αυθορμητισμό της Τίτας. Για τους ίδιους λόγους την αντιπάθησε η μητέρα μου. Εγώ κάθε μέρα την αγαπούσα και πιο πολύ. Μαζί της έκανα όλες τις τρέλες και η πρώτη κοπάνα έγινε στο σπίτι της, όταν η μητέρα της έφυγε για να επισκεφθεί τον πατέρα της στη μονάδα του. Μαζί της και ο πρώτος καφές, μαζί της και το πρώτο τσιγάρο...

Αυτό το μαγικό πλάσμα ήταν αδύνατον να μείνει μακριά από το φως. Την καλούσε, τη σαγήνευε σαν πεταλούδα ταγμένη να το αναζητά, και με όπλο το μεγάλο, ομολογουμένως, ταλέντο της, στράφηκε στο τραγούδι. Η φωνή της Τίτας ήταν το εισιτήριο για τον κόσμο του θεάματος όπου τόσο λαχταρούσε να μπει. Όταν, πολλά χρόνια αργότερα, την είδα πάνω στη σκηνή, εγώ, που την ήξερα τόσο καλά, δεν αναγνώρισα αυτό το πασπαλισμένο με χρυσόσκονη κορίτσι που κυρίευσε το κοινό κυριολεκτικά με έφοδο... Κάτι ήξερε από αυτά χάρη στον στρατιωτικό πατέρα της.

Άφησα τελευταίο τον Φώτη, γιατί τελευταίος μπήκε στη ζωή μου, όταν άρχισα τις σπουδές μου στο τότε ΤΕΙ Πειραιά. Δε χρειάστηκε να περάσουν παρά μόνο λίγες ώρες για να με κυριεύσει ο πανικός και η αβεβαιότητα για το βήμα που πήγαινα να κάνω. Ήμουν ο λάθος άνθρωπος στη λάθος θέση, αυτό ήταν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξα αφού κύλησε και η πρώτη μαρτυρική εβδομάδα. Δεν τόλμησα να το πω σε κανέναν εκτός φυσικά από την Τίτα, που παρακολουθούσε μαθήματα μουσικής στο Ωδείο Αθηνών. Αντίθετα με μένα, εκείνη στις μεγάλες αίθουσες είχε βρει τον προσδιορισμό της και ένιωθε ότι ανήκε από πάντα εκεί.

«Και τι κάθεσαι;» με ρώτησε και κατέληξε με το φυσικότερο ύφος του κόσμου: «Σήκω και φύγε τώρα αμέσως! Θα φας τα χρόνια σου να σπουδάσεις κάτι που σιχαίνεσαι, και μετά; Πώς θα κάνεις μια δουλειά η οποία θα σου προκαλεί αργό θάνατο;»

«Και τι θα πω στη μάνα μου;» ήταν η δική μου εύλογη απορία. «Εκείνη με ήθελε γιατρό! Κάνω εγώ για γιατρός;»

«Κάτσε, ρε κορίτσι μου, γιατί θα με τρελάνεις εσύ!» επαναστάτησε η φίλη μου. «Δηλαδή ή γιατρός ή λογίστρια; Ταμένη είσαι; Άλλος δρόμος δεν υπάρχει σ' αυτή τη ζωή; Εσύ τι θα ήθελες να σπουδάσεις; Ποιο επάγγελμα σου αρέσει;» Ο τόνος θύμιζε λίγο τον τρόπο που θα μιλούσε κανείς σ' ένα πεντάχρονο ίσως, αλλά δεν την αδικούσα. Την κοίταξα έτοιμη να βάλω τα κλάματα και η φωνή μου ίσα που ακουγόταν.

«Κάποτε ήθελα να γίνω γυμνάστρια, αλλά η μάνα μου δεν το θεώρησε σοβαρό επάγγελμα κι εγώ δεν επέμεινα...»

«Ωραία! Εκτός από γυμνάστρια τι άλλο θα μπορούσες να κάνεις στη ζωή σου;» άρχισε να εκνευρίζεται η Τίτα που δεν τα πήγαινε ποτέ καλά με την αναποφασιστικότητα.

«Δεν ξέρω...» ομολόγησα ντροπιασμένη. «Ποτέ δεν είχα κάποιο ταλέντο όπως εσύ, ούτε μπόρεσα να φανταστώ τον εαυτό μου σε κάποιο επάγγελμα...» συνέχισα να ψεύδομαι, κρατώντας για μένα την επιθυμία που η φίλη μου έμαθε πολύ αργότερα. «Εννοείται πως η οικογενειακή επιχείρηση, ειδικά το ζαχαροπλαστικό κομμάτι, είναι εκτός συζήτησης. Θα πέθαινα την ίδια μέρα μέσα στις μυρωδιές από ζάχαρη, βούτυρο, βανίλιες και τα ρέστα! Γι' αυτό όταν είδα τους βαθμούς μου, δήλωσα τη λογιστική...»

«Η οποία λογιστική, άσε με να μαντέψω, είχε την έγκριση της μητέρας σου! Σωστά;»

Δε χρειάζοταν ν' απαντήσω σε κάτι τόσο προφανές και κατέβασα το κεφάλι.

«Κάποια στιγμή», είπε η Τίτα μαλακώνοντας το ύφος της και κρατώντας μου το χέρι, «πρέπει να βρεις τη δύναμη να βάλεις τα όριά σου. Δε λέω ότι θέλει το κακό σου η κυρία Καίτη, αλλά ο δρόμος για την ευτυχία είναι πολύ προσωπική υπόθεση. Ακόμη κι αν τώρα δεν ξέρεις τι θέλεις, αναζητώντας, κάνοντας λάθη, θα μάθεις. Κι αυτό πρέπει να το καταστήσεις σαφές, πρώτα στον εαυτό σου και μετά στους υπόλοιπους!»

Χαμένα πήγαν τα λόγια της. Δεν ήμουν για μεγάλες επαναστάσεις εγώ, ούτε πλασμένη για τρανταχτή καριέρα, και όταν γνώρισα τον Φώτη, ήταν η εποχή που άρχιζε η μεγάλη αμφισβήτηση και απαξίωση του ίδιου μου του εαυτού. Μου καταλόγιζα απόλυτη μετριότητα στα πάντα. Ο αυτοσεβασμός και η αυτοεκτίμηση είχαν φτάσει σε μηδενικές τιμές. Χωρίς να το συνειδητοποιήσω, γλίστρησα σε μια αδιαφορία για καθετί γύρω μου. Κοιτούσα χωρίς να βλέπω, έτρωγα χωρίς να γεύομαι, περπατούσα σαν αυτόματο και γενικά απλώς κινούσα το σαρκίο μου που το θεωρούσα άχρηστο.

Ο Φώτης έπεσε κυριολεκτικά πάνω μου και με τόση φόρα, που με ξάπλωσε φαρδιά πλατιά στον δρόμο έξω από τη σχολή. Είχε αργήσει στο μάθημα, έτρεχε να προλάβει και έγινε το κακό που αποδείχθηκε τελικά πολύ καλό και για τους δυο μας. Βλέποντας το αποτέλεσμα της πρόσκρουσης, έσκυψε από πάνω μου γεμάτος αγωνία μήπως είχα χτυπήσει, για να έρθει αντιμέτωπος με το σχεδόν υστερικό μου γέλιο. Ούτε θυμούνται πότε ήταν η τελευταία φορά που είχα γελάσει τόσο πολύ και ο στερημένος οργανισμός μου είχε ξεσπάσει. Ακόμη δεν καταλαβαίνω γιατί μου φάνηκε τόσο αστείο το περιστατικό, αλλά μου ήταν αδύνατον να σταματήσω να γελάω και να σηκωθώ. Ο Φώτης προσπαθούσε ο καημένος να με βοηθήσει, αλλά εγώ, καθισμένη στις πλάκες του πεζοδρομίου, αδιαφορώντας αν είχαμε γίνει θέαμα, απλώς ξεκαρδιζόμουν, μέχρι που παρέσυρα κι εκείνον.

Τελικά δεν πήγε κανείς για μάθημα. Πήγαμε μαζί για καφέ ξεκινώντας μια φιλία που έγινε σχέση ζωής. Ήταν όμορφο αγόρι ο Φώτης, χωρίς να διαθέτει τη συγκλονιστική ομορφιά του Πάρη. Με καταγωγή από το Αγρίνιο, ήταν και για εκείνον μονόδρομος οι σπουδές στη λογιστική για να συνεχίσει επάξια το μεγάλο λογιστικό γραφείο του πατέρα του. Μόνο που ο Φώτης το ήθελε και η συγκεκριμένη σχολή ήταν η πρώτη του επιλογή. Μαθηματικό μυαλό εκ γενετής, με βοήθησε πάρα πολύ στα μαθήματα και όρους, που κανένας καθηγητής δεν κατάφερε να

μου εξηγήσει, μου τους έκανε κατανοητούς. Σχεδόν με έκανε να συμπαθήσω, έστω, τον κλάδο που είχα επιλέξει. Γίναμε αυτοκόλλητοι αμέσως και πολύ σύντομα όλοι οι συμφοιτητές μας θεώρησαν ότι είχαμε σχέση. Πονηρά υπονοούμενα και πειράγματα με έφερναν σε δύσκολη θέση και προσπαθούσα, ματαίως, να εξηγήσω ότι το μοναδικό που μας έδενε ήταν μια μεγάλη φιλία. Μόνο εμένα έφερναν όμως σε δύσκολη θέση. Γιατί ο Φώτης έδειχνε όχι μόνο να το απολαμβάνει, αλλά τροφοδοτούσε τις φήμες με το ανεξιχνίαστο ύφος του, το μυστηριώδες χαμόγελο και το χέρι του που, όταν περπατούσαμε, βρισκόταν πάντα στους ώμους μου...

Άλλο ένα παράδοξο που αφορούσε το πρόσωπό μου ήταν το γεγονός ότι έφτασα τα δεκαεννιά χωρίς καμιά σοβαρή ερωτική εμπειρία. Στο λύκειο για ένα φεγγάρι πειραματίστηκα με κάποιον, αλλά εκείνη η σχέση δε μου πρόσφερε και πολλές γνώσεις. Μου άρεσε να με φιλάει ο νεαρός, που ούτε το όνομά του δε θυμάμαι πια, αλλά μόλις τα χέρια του άρχιζαν το... πασπάτευμα, έτρεχα σαν αγριοκάτσικο μακριά. Προφανώς είδε κι αποείδε ο άνθρωπος και στράφηκε στην πρώτη περισσότερη διαθέσιμη κοπέλα. Την ίδια τύχη είχε και ο επόμενος και η φήμη της «κρύας» απέτρεψε κάθε άλλη προσέγγιση, φτάνοντάς με ανέραστη στο πρώτο έτος των σπουδών μου.

Συντελούσε κι αυτό στην απαξίωση του εαυτού μου. Ενώ δεν ήμουν άσχημη, το αντίθετο συνέβαινε απ' ό,τι αντιλήφθηκα στη συνέχεια, παρ' όλα αυτά δε με πλησίαζε κανείς. Μπορεί να μην είχα την εκρηκτική εμφάνιση της Τίτας, μάλλον προς το αναγεννησιακό πρότυπο έφερνα, αλλά και πάλι μόνη παρέμενα. Το γεγονός ότι ο Φώτης δε με φλέρταρε, ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την ανασφάλειά μου.

«Είμαι αντιερωτικός τύπος, ας το παραδεχτούμε!» είχα δηλώσει στην Τίτα, η οποία με κοίταξε ειρωνικά.

«Είσαι ηλίθιος τύπος, κορίτσι μου!» με κατακεραύνωσε. «Επιπλέον, δεν ξέρεις τι σου γίνεται! Μια γυναίκα δε φτάνει να εί-

ναι μόνο ωραία για να της την πέσουν! Αν ήταν έτσι, οι μισές και παραπάνω γυναίκες θα ήταν ανέραστες! Εσύ είσαι μια χαρά κοπέλα, αλλά φωνάζεις από χιλιόμετρα ότι δεν είσαι διαθέσιμη! Λες και περιφέρεσαι με μια ταμπέλα στο μέτωπο: *Κλειστόν λόγω κατεδάφισης!*» προσπάθησε να μου εξηγήσει αλλά μου δημιούργησε καινούργιες απορίες.

«Γιατί το λες αυτό; Δεν κάνω κάτι, αλήθεια σου λέω!» διαμαρτυρήθηκα.

«Ήρθες στα λόγια μου!» θριαμβολόγησε η Τίτα. «Περπατάς με το κεφάλι κάτω, λες και ψάχνεις ευρώ να πάρεις κουλούρι, ρίχνεις και το μαλλί-κουρτίνα μπροστά και έγινε η δουλειά μας! Όταν κάποιος σου μιλάει, του απαντάς σαν να βιάζεσαι να τον ξεφορτωθείς, δεν κοιτάξεις ποτέ τον συνομιλητή σου και όταν το κάνεις, το βλέμμα σου είναι πανομοιότυπο με υπάλληλο τραπεζίτη! Άδαιο και υπηρεσιακό! Το χαμόγελό σου είναι σπάνιο σαν γραμματόσημο αξίας ή λες και θα πληρώσεις πρόστιμο αν σπάσεις λίγο αυτό το αγέλαστο προσωπίο! Τι άλλο πρέπει να κάνεις για ν' αποκτήσεις τον ανθρωποδιώκτη, στην περίπτωσή σου τον... γκομενοδιώκτη! Δεν τον ξέρω αυτόν τον Φώτη, αλλά και να ήθελε να κάνει κίνηση, τρέμει μην τον λούσεις παγωμένο νερό!»

Με είχε προβληματίσει η Τίτα για άλλη μια φορά. Έκανα εξονυχιστικό έλεγχο στον καθρέφτη μου το ίδιο βράδυ. Όχι, δεν ήμουν άσχημη, αυτό μέχρι και εγώ το είδα. Φυσική ξανθιά με ανταύγειες, κληρονομιά από τη μητέρα μου. Μάτια αρκετά μεγάλα, ακαθορίστου χρώματος. Άλλοτε μελιά και άλλοτε στο χρώμα της ρετσίνας, αναλόγως συναισθημάτων, κληρονομιά από τον πατέρα μου. Χείλη πλούσια με έντονο περιγράμμα, κληρονομιά από τη γιαγιά Βασιλική. Σώμα όχι αδύνατο, αλλά ούτε και με περιττά κιλά. Ύψος μέτριο...

Δεν ήμουν ερωτευμένη με τον Φώτη. Τον συμπαθούσα, μου άρεσε η παρέα μαζί του, αλλά έρωτας δε βρέθηκε στην αναζήτηση συναισθημάτων που πραγματοποίησα. Ήμουν αρκετά ει-

λικρινής όμως για να παραδεχτώ ότι ήταν ζήτημα τιμής να με προσέξει.

Η Τίτα τον γνώρισε λίγο μετά την πρώτη μας εξεταστική, στην οποία και θ' αποτύγχανα αν δε με βοηθούσε εκείνος με όλες του τις δυνάμεις. Οι σημειώσεις του και τα δεκάδες τηλεφωνήματα που ανταλλάσσαμε έκαναν το θαύμα τους τελικά, γιατί εκτός από τις ώρες που φοιτούσα, καμία άλλη έξοδος δεν επιτρεπόταν από τη μητέρα μου. Είχε κάνει σχεδιάγραμμα με τις ώρες και τις μέρες μαθημάτων και ακόμη δεν ξέρω πώς γλίτωσα από το να με πηγαينوφέρει η ίδια στη σχολή κάνοντάς με ρεζίλι. Ο εφιάλτης μου ήταν το κινητό και δε νομίζω να έχει καταραστεί άλλος τον εφευρέτη του όσο εγώ. Με έβρισκε ανά πάσα ώρα και στιγμή, κι αν έχανα το τρένο και καθυστερούσα να επιστρέψω σπίτι, αυτός ο μικρός σατανάς-κατάσκοπος κουδούνιζε δαιμονισμένα στην τσάντα μου. Αν δεν απαντούσα, την είχα ικανή να ξεσηκώσει όλο το αστυνομικό σώμα για να με εντοπίσουν...

Η Τίτα και ο Φώτης συμπάθησαν ο ένας τον άλλον από την πρώτη στιγμή και χάρηκα γι' αυτό, άσχετα αν μέσα μου καρδοκούσε ο φόβος μήπως προτιμήσει εκείνη και μείνω θεατής μιας σχέσης στην οποία ήθελα να πρωταγωνιστήσω. Έπειτα από εκείνη τη γνωριμία, όμως, η φίλη μου έριξε στο κεφάλι μου κεραυνό υψηλότητας τάσης.

«Θα σου έλεγα να μην έχεις και πολλές ελπίδες για τον Φώτη...» δήλωσε με ύφος που προκάλεσε την καχυποψία μου.

«Γιατί; Κατάλαβες να ενδιαφέρεται για σένα τελικά;» ρώτησα και πάλι η απουσία κάθε συναισθήματος με πάγωσε.

«Δεν ξέρω ειλικρινά αν πρέπει να σου πω τι κατάλαβα ή να σε αφήσω να το διαπιστώσεις μόνη σου! Είσαι και άπειρη σε αυτά τα θέματα...»

Ο Φώτης είναι gay... Η Τίτα το κατάλαβε από την πρώτη στιγμή, εγώ, πάλι, αν δε μου το έλεγε ο ίδιος, ούτε που θα το υποψιαζόμουν· θ' αναρωτιόμουν πιθανότατα για καιρό την αιτία που δεν του άρεσα...

**«Θέλω να ΠΕΘΑΝΕΙ! Θέλω
να ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΕΙ από τη ζωή
μου ΤΩΡΑ! Αν υπάρχει Θεός,
θα την πάρει και θα
με ΑΠΑΛΛΑΞΕΙ!»**

Η Μαρίλια έπρεπε να προσέχει
τι εύχεται. Στο κατώφλι των τριάντα, όταν όλα
ανατράπηκαν στη ζωή της, ανακάλυψε πόσο
πολύ μπορεί κάποιος να μετανιώσει
για την ευχή που έκανε.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 30828